

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 15. — Zurednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vraščajo. — Inserati: šeststopenjska petič-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 60 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom volja mesečno 9 kr. več. Po pošti volja za celo leto 10 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 245.

V Ljubljani v torek, 27. oktobra 1885.

Tečaj II.

Oklic!

Gospod deželni predsednik razglasil je v uradnem listu naslednji oklic:

V planinskih, na Koroško meječih kranjskih občinah Bela Peč, Rateče, Kranjska Gora in Dovje je od dne 26. do 30. septembra t. l. neprestano, izredno deževanje napravilo preveliko škodo na premičnini in nepremičnini. Več prebivalcev prijaznega kraja izgubilo je pri tem večji del svoje imovine, več drugih je za leta pahnenih v najžalostnejše razmere, in vsi ti zró trepetajočim srcem v najbližjo bodočnost, katera jim prinese pomanjkanje in bedo. Vkupna škoda, katero je povzročila omenjena nevihta, ceni se na blizu 100.000 gold.; in kdor je imel priliko spoznavati glabe razmere vrlih prebivalcev onih planinskih krajev, lahko si misli pomen te svote.

Vsled poznega letnega časa trenutno ti prebivalci večinoma ne morejo iskati drugod si za službo, in le dejanska podpora od zunaj more njih bedo olajšati.

Ti odnošaji dajejo mi povod, da za najbolj poškodovane prebivalce občin Bela Peč, Rateče, Kranjska Gora in Dovje, oziroma vasij Bela Peč, Rateče, Pod Koren, Kranjska Gora, Dovje, Hrušica in Mojstrana razpišem nabiranje milodarov po vsej deželi, in uverjen sem, da ta klic ob dobrodelnosti izvrstnega kranjskega prebivalstva ne ostane brezvspešen ter da najde odmev tudi pri onih, kateri so, po dražesti gorenjskih planin privabljeni, celó ob boljšem času na lastne oči imeli priliko, spoznavati težavne življenjske razmere tamošnjega prebivalstva.

Listek.

Prokleta!

Roman. Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predlovi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Novica le-ta ga je tako pretresla, da so se nekaterniki bali, da znoril. Nesrečnik je preračunal čas s samomučno natančnostjo: čas, ki je bil potekel od omenjenega rendezvousa v Asnières-u. In od tega trenutka bil je gotov, da otrok, ki ga pričakuje grofinja, je — bastard!

To je postalo pri njem stavna pomisel.

Na pismo grofinjino ni odgovoril ničesar.

To je bilo za-njo novo zaničevanje, nova sramota. Umela je, da je vse preč med njo in njenim možem.

Kar je grofa najbolj razburjalo, bilo je to, da bode nepravil otrok nek dan nosil njegovo ime ter da bode ta otrok svojemu bratu poleg drugega vzel tudi polovico premoženja!

To je pa hotel grof v slepi svoji ljubezni do prvorojenca zabraniti na vsak način. Pa kako?

Doposlana darila bode prehvaležno sprejemalo deželno predsedništvo ali politična okrajna oblastva, je razglasilo v deželnem časniku in je izročalo v določen namen.

Razni utisi.

Zopet je tiho postalo v državni zbornici, delovanje našega parlamenta je prenehalo za nekoliko mesecev, poslanci so se razkropili na vse vetrove, vračajoč se k domačim penatom, le utis poslednjih burnih debat ni še izgubil svoje prvotne sile, ter vedno še upliva na javno mnenje. In ta utis, kojega je moral sprejeti slehern objektiven opazovalec, je raznovrsten. Poudarjali bomo danes le jedno stran, le z jednega posameznega stališča ocenjali bomo vrednost onih argumentov, koji so se tekom adresne debate razlegali po državnem zboru ter odmevali po vseh pokrajinah širnega cesarstva.

Vsi levičarski govorniki, pričeni s Carnerjem, kateri je prvi svoje vojno kopje vrgel proti ministerski klopi, doli do gostobesednega profesorja Suessa, ki je s stentorjevim glasom na splošno veselost zatrjeval, da za sedaj še ne mara posedati v ministerskih naslanjajih, vsi brez razločka, orjaki in pritlikavci, očitali so vladi, da je po polnem zgrešila prvotni svoj smoter, da je „fiasco“ napravila z narodno spravo ter da je vsled vladinega postopanja zubelj narodnega prepira še višje vzplamtel v naši državi. In na prvi videz levičarska trditev niti tako prazna ni. Istina je, da se v zadnjem času na Severnem Českem vrše hrupni prizori, kateri so v očividnem protislovju z blagimi intencijami presvetlega vladarja ter z gameraami, izraženimi v Taaffejevem programu. Razburjenost v Severni Česki je očita, vprašanje

se more tedaj sukati zgolj okolo tega, kedo da je z zločinsko desnico prouzročil strastna nasprotja, kedo je mir kalil med avstrijskimi narodi, vlada in njena večina v državnem zboru, ali protivniki na levičari?

Baš adresna debata, koja se je te dni vršila v monumentalni zgradbi na dunajskem „Ringu“, jaseen je odgovor na tako vprašanje. Primerimo na primer mojsterski govor dr. Lad. Riegerja, znamenito to enunciacijo, koja diči duh zmernosti in spravljivosti, z onimi govorniškimmi hudourniki, kateri so pribučali z levičarskih sedežev. Od katere strani se narodi hujskajo in sprava razdira, o tem sedaj pač nobene dvojbe več biti ne more. Nečuvno strastni govori, kakor smo jih čuli iz ust kričavega Knotza, dr. Heilsberga in drugih tevtonskih korifej so pač najboljši dokaz za istinitost naše trditve, da se razpor baš seje od onih, kateri se najglasneje pritožujejo nad njegovimi milovanja vrednimi posledicami. Jedro njih modrosti obstoji v tem, da se najprej na vse kriplje prizadevajo, zastrupiti javno mnenje ter razgreti nerazsodno ljudsko maso, potem pa s priliznim obrazom jadikujejo, da brezbožna vlada mir kali v naši državi. Zarod političnih tartuffov še ni izumrl, poštenjaki te baže nahajajo se v izobilju med levičarskim krdelom!

Zasluga českih poslancev, zlasti dr. Grégra, je, da se je tej gospodi krinka potegnila raz svetohlinskega obraza. Da je poslanec rovdniških kmet-skih občin prav v črno bil zadel s svojim znamenitim govorom, tega mu tudi najspretnější govornik iz opozicije, dr. Plener, ni mogel ovreči. Sploh so se česke razmere tekom debate razpravljale tako na debelo in široko, da bi pojedinim sejam pristojal naslov: *Res bohemicae*. In le videti

Bila je le ena pot: novorojenec mora izginiti!

Pa ni tako lahko, da izgine otrok, ki je vpisan v rojstveni register. Drugi otrok njegove soproge torej ni smel imeti rojstvenega lista.

Pa kako li to narediti? Grof je nekaj potoval po Ameriki. Pri tej priliki učil se je spoznavati šege in navade rudečkožcev. Spomin na to vdihnil je njegovi bolni, prerazdraženi duši ekscentričen divji načrt.

Kupil si je najprej velicega psa bernardinca, katerega je imel v svoji sobi in kojega je z neverjetno potrpežljivostjo sebi privajal ter ga učil.

Služabniki so se smijali rekajoč: „Našega gospoda zopet luna trka. Zdaj je celó uže pasji čuvaj!“

Samo Germain se ni norca delal. Imel je grofa resnično rad ter bil mu je brezmejno vdan. Kako težko se mu je moralo zdeti, ko je gledal te norčije svojega gospodarja! Groza ga je obhajala, če je pomišljal, da mu utegne gospodar zares še zblazniti!

Po štirih mesecih je bil grof Bussières svojega psa izučil. Bilo je to skrivnostno učenje, katero

je Germain sam poznal, da-si ni mogel vedeti, kak načrt si je osnoval njegov gospod.

„Gospod grof postaje zmerom čudnejši,“ mislil si je, „in priznati se mora, da ima res posebne ideje. Da je v svojega sina do blazenstva zaljubljen, to bodi še; pa, da se je zdaj zatelebal celó v psa, to je uže preveč! Pri moji duši, to je uže preveč! . . .“

11.

Nekega dne pokliče grof Bussières zvestega svojega strežaja v svoj kabinet.

Rekel mu je:

„Germain, ti si mi udan; uže večkrat si mi to dokazal in zategadelj sem ti daroval zaupanje svoje. In česar ti nisem mogel povedati, to si vselej uganil. Tako poznaš del mojih skrivnostij. Danes pa ti imam nekaj važnega naročiti, kar ti bodi nov dokaz, kako zaupanje imam v tebe. Predno ti pa povem, kaj imaš storiti, vedeti moram, ali si zadovoljen, slepo ubogati me.“

„Veste, gospod grof, da se smete v lvsen ná-me zanašati.“

„Nu tedaj, Germain, vedi, da je grofinja Bussières zopet noseča.“

jih je trebalo, oblastne gospode iz nemškega kluba, kako so sedaj nasprotnega govornika motili z nedostojnimi vzklici, sedaj mu v besedo segali z neslanimi opazkami, in znati si moral, kedo je prepil provzročil v českih pokrajinah. Najgrše pak so ravnali proti nemškemu poslancu Heinrichu. Le-ta možak, kateremu se ne dá odreči njegova nemška narodnost — saj niti ne umé českega jezika — jim je tembolj trn v peti, ker je njegova navzočnost v državnem zboru živ protest proti načelstvu, s kojim delujejo nemški teroristi v Severni Česki. Ta terorizem pokazal se je v vsej svoji odurnosti celo v parlamentu. Kakor hitro namreč je poslanec Heinrich k besedi se oglasil ali glasoval po svojem prepričanju, uže so se vsule psovke proti njemu, obsipali so ga z grdilnimi izrazi, v zoba mu metali žalilne besede: „Izdajica, renegat, Judež“ itd., da smo se mi sramovati morali za toliko hvalisano nemško omiko, katera se je pri tej priliki pokazala v tako čudnem svitu. In umovanje je čisto naravno: če ti možje niti v parlamentu svoje teroristične surovosti brzdati ne morejo, če se celó poslanca loté, zabranjujoči mu, oddati glas njegov po njegovem možatem prepričanju, kako se bodo stoprav vedli doma prostemu meščanu in kmetskemu posestniku nasproti, kojega ne varuje niti nedotakljivost poslančeva, niti vzvišeni socialni položaj, kateri je nerazrušno zvezan s parlamentarnim dostojanstvom!

In postena vlada, zvesta svojemu cesarju in avstrijski državi, ideji, ona da bi se umaknila tako surovemu nasilstvu, prepustivša vladno krmilo takim elementom? Ne, ne, tako globoko še nismo padli v našem cesarstvu! Navzlic vsem žalostnim prikaznim na razbrzdanem polji strankarskega življenja, navzlic pretirani pisavi protivnega časopisja in parlamentnim izgredom naših levičarjev smo vendar prešinjeni trdnega prepričanja, da je temeljna misel Taaffejevega kabineta jedino pravilna. Vodilo sedanje vlade mora biti, delati na to, da se avstrijski narodi med seboj pogodé na pravični podlagi, na temelji narodne enakopravnosti. Ta vzvišeni cilj se bode moral doseči, vse težave in zapreke se bodo naposled vendar le premagale, kajti obstanek naše države je odvisen od uresničenja tega pogoja, in še je živ oni staroavstrijski duh med našimi narodi, kateri je cesarstvo naše in presvitlo dinastijo njegovo srečno rešil iz vseh opasnostij. Naj se roté brezskrajneži Knotzove baže, kolikor jim drago, zmagovala bode vendar le nad njimi — avstrijska ideja!

Trgovinska in obrtna zbornica

imela je dne 9. oktobra 1885 svojo redno sejo, kateri je predsedoval nje predsednik gosp. Josip Kušar v navzočnosti vladinega zastopnika g. c. kr. dvornega svetnika Rudolfa grofa Chorinskega.

„To dobro vem, gospod grof.“

„Kako! Ti veš . . .“

„Vaš sluga Firmin je zaljubljen v hišino grofinjo, v malo Marijeto. Marijeta ga ima tudi rada, in poročiti se hočeta, kohitro si prihranila par tisoč frankov. Pišeta si prav pogosto, in Firmin, ki je precej odkritosrčen, daje mi brati pisma svoje ljubice. Tako izvem skoro vse, kar se godi na d'Arfeuille-u. Gospod grof, vi ste velik prijatelj otrokom, in zatorej morate biti prav veseli, da grofinja . . .“

Divji pogled grofov preseče mu besedo.

„Jaz imam le enega otroka!“ deje grof zamolklo. „Otroka, ki ima šele priti na svet, ne spoznam za svojega!“

Germain se strese.

„Ali ne poznaš vzroka, vsled česar se je grofinja preselila na d'Arfeuille?“ povpraša grof srpo pogledavši svojega služabnika.

„Ker me o tem uže vprašate, izpovedati moram resnico: vzrok le-ta sem uganil!“

„Potem tudi veš, da me je gospa grofinja izdala?“ — Germain žalostno povese glavo.

„Da!“ nadaljuje grof zamolklo. „Nesrečnica je imela ljubljenco!“

Seje so se udeležili sledeči gg. zbornični svetniki: Ivan Dogan, Oroslov Dolenc, Ivan Nep. Horak (podpredsednik), Pongrac Eihelter, Alojzij Jenko, Janko Kersnik, Karl Luckmann, France Omersa, Mihael Pakič, Ivan Perdan, Josip Ribič, Fran Ks. Souvan, Filip Supančič in Jarnej Žitnik.

Predsednik konstatuje, da je v sklepčnost dovoljno število zbornikov navzočnih, otvori sejo in imenuje overovateljema zapisnika denašnje seje gospoda Karola Luckmanna in Frana Ks. Souvana.

Potem poroča zbornični predsednik, da je prejel od g. c. kr. deželnega predsednika barona Winklerja sledeče pismo: „Vaša blagorodnost! Vsled brzjava g. vrhovnega pobočnika Nj. veličanstva g. m. barona Popp-a blagovolilo je najmilostneje Nj. c. in kr. apostolsko Veličanstvo zahvaliti se Vaši blagorodnosti za čestitanje na najviši imendan, katero ste sporočili v imenu trgovinske in obrtne zbornice v Ljubljani.“

Čast mi je, da to Vaši blagorodnosti dam na znanje.“

Zbornica je to poročilo radostno na vêdo vzela.

I. Zapisnika z dne 19. junija in 28. avgusta 1885 se potrđita in na znanje vzameta.

II. Zbornični tajnik poroča v imenu odseka o nekaterih preuredbah colne tarife z dne 25. maja 1882. leta.

Odsek je radostno vsprejel namero vis. c. kr. vlade, da hoče uvesti one gospodarstvene naredbe, ki bi utegnile preteče škodovanje domačih proizvodov in rušéča trgovinska razmerja najprej kolikor možno vspešno olajševati, polagoma pa tudi odpraviti jih. Odsek pripozna tudi, da je v to svrhu pred vsem najnujnejše sredstvo colna novela in se vjema z razlogi, kateri so vis. c. kr. vlado vodili, da poviša colnino.

Avstro-ogerske obrti, kakor tudi kmetijstvo in gozdarstvo imajo pravico zahtevati zaščita, ki ga potrebujejo v svoj obstanek in razvoj. Carina naj bi pa tudi zravnila nejednakosti obdavčenja. Bremena, ki jih nosi domači proizvoznik v neposrednih in posrednih davkih, v občinskih in deželskih dokladah, so mnogo večji nego jih ima inozemec. Poleg teh ima inozemec ceneji denar in nižje prevozne tarife; ne gledé na to, da morajo mnoge obrti v Avstro-Ogerskem še razne neprilike premagovati, ki jih inozemec niti ne pozná, tako na primer obrt za železo.

Držeč se teh načel priporočil je odsek v vzprejem vis. c. kr. trgovinskemu ministerstvu o nekaterih tarifnih točkah ali splošne olne tarife z ozirom na olno novelo sledeče poročilo.

1.) Za tarif. šte. 58. „Vosek, bel, rumen in barvan (tudi rastlinski vosek).“

V voskini obrti je izdelovanje ubeljenega čebelinega voska važen zaslužek, katerega korist sedanja carinska tarifa ne štiti. Ubeljen čebelin vo-

sek je vendar prav gotovo izdelek, vkljub temu je stavljen v jedno vrsto z rumenim čebelini voskom, kajti od obeh od izdelka in surovine se pobira po tarif. šte. 58 jednaka uvoznina s 5 gld. za 100 kilogr. in vender je cena surovega rumenega čebelinega voska le 130 do 160 gld. nasproti oni belega (ubeljenega) čebelinega voska s 200 do 250 gld. za 100 kilogr. Omenjena carina 5 gld. pristja izdelku s 2 do 2 1/2 % vrednosti, kar je z ozirom na njegovo ceno vender le premalo.

Belo ubeljeni čebelini vosek uporablja se prav mnogovrstno v obrti in lekarstvu kakor tudi v domačem gospodinjstvu; posebno pa mesto Dunaj ga na leto prav veliko porabi. Toda, žal! ni avstrijski voskine belivec, ki oskrbuje to potrebo, nego Nemčija je, katera s svojimi izdelki preplavuje naše domače trge.

Hanoveransko, ki po luneburškem vresji prav močno in po najnovejših skušnjah in napredku čebelorejo goji, ima tudi velikanska belišča za vosek, ki se izključno le z ubeljevanjem čebelinega voska bavijo, in ker doma ceni surov vosek dobiva, more tudi izdelek ceno dajati. Vsled tega, potem radi nizke niti uštevne avstrijske uvoznine in pa radi cene razpošiljatve v skupnih vozovih z oficijalnimi železniškimi tarifami gospodujejo nemška voskina belišča avstrijski trgovini, posebno dunajski, tako da se avstrijski obrtnik, ki kupuje drago surovino, imajoč vêdo upravnino in plačujoč visoko prevoznjo, mora umakniti.

V zaščito avstrijske vojskine obrti uvidi odsek za nujno potrebo, da se „beli, ubeljeni čebelini vosek“ izloči iz dosedanje tarife šte. 58, se postavi kot posebna tarifna točka ter obteži z uvoznino najmanj 25 gld. na 100 kilogr. Druge stvari v tarifini šte. 58 pa naj bi ostale, ker so, kakor rumeni čebelini vosek, surovine, ki jih obrtniki deloma tudi iz inozemstva dobivati morajo.

2.) Za tarifno šte. 103. — „Prstí ali zemljine in rudninske tvarine“; b) „žgane, promite ali zmlete“. Poleg pogodbe je sedaj uvoznina prstenih barv, žgane, zmlete ali izprane (promite), prosta, in se je zadnji čas uvoz močno pomnožil, v p. letu 1884 čez 384381 metričnih centov; radi tega preti po inozemskem tekmovanji velika nevarnost obrti prstenih barv. Nemčija s tem ne gospoduje le se vernim pokrajinam avstrijskim, marveč je danes uže na Dunaji tako mogočna, da narekuje tej obrti cene; pa tudi v Ogersko in podunavske knježevine je zmagovito prodrla Nemčija s to obrtjo. Nemčija ima v Avstro-Ogersko in posebno v Srbijo in Rumunsko prav ugodne prevozne pogoje in nemška prevozna društva podpirajo obrt še z vedno hasnjivejšimi pogoji.

Italija in Francoska imate v tej stroki tudi veliko prednost nad Avstro-Ogerskim, ker se ondi surovina prirodno v tako lepi kakovosti nahaja, da

„Vi ste se maščevali, gospod grof.“

„Ah, ti veš tudi to?“

„Da, gospod!“

„No, potem lahko tudi umeš, da otrok, ki ima priti na svet, ne sme nositi imena grofa Bus-sières-a!“

Germain iznenadeno pogleda svojega gospodarja.

„Ta otrok ni moj!“ dostavi grof.

„Če mi dovolite, gospod grof . . .“

„Govori!“

„No, jaz mislim, da se lahko motite.“

Porogljiv nasmeh zaigra na grofovih ustnicah.

„Jaz se ne motim!“ deje.

„Gospod grof ste prej omenili, da mi nekaj naročite.“

„Da, Germain, potrebujem te pri izvršbi svojega načrta . . .“

„Smem li vprašati, česa se prav za prav tiče?“

„Gotovo, da mi potem moreš pomagati.“

„In kaj namerja gospod grof?“

„Jaz hočem otroka gospe grofinje odpeljati ter narediti, da izgine.“

„O, gospod grof!“ zakriči Germain žalostno.

„Ali se smem ná-te zanašati?“ povpraša Bus-sières nagrbančivši si čelo.

„Gotovo! Pa . . .“

„No kaj?“

„To, kar nameravate, gospod grof, resna je stvar! . . .“

„To vem. Poznam tudi težkoče, ki bodo pri tem. Pa mora biti . . . Jaz delujem le v interesu svojega sina Gontrana.“

„In, ali ste pomislili, gospod grof, nasledke, ki bi jih imel ta vaš čin?“

„Gotovo!“

„In gospod grof se ničesar ne boji?“

„Druzega se ne bojim, kakor, da se mi stvar slabo sponese.“

„In jaz naj bi otroka odpeljal?“

„Ti bodeš vsaj pomagal pri tem. Grofinja ima le ženske okoli sebe, med drugimi tudi hišino Marijeto, o kateri bova takoj govorila. Prav lahko dospemo v grad ter se polastimo otroka nekaj ur po njega porodu. Se vé, da bi nas pri tem gotovo kdo videl ali spoznal. In če bi tudi tega ne bilo, grofinja bi lahko sama uganila, kdo je vse nasnoval. V tem slučaju pa bi bile posledice zelo resne, ker grofinja bi se ne ustrašila ničesar, da

se v Avstro-Ogerskem tako komaj le po zelo dragem izmivanji doseči dá.

Ker je tedaj inozemstvo tej avstrijski obrti nasproti po navedenih obstojnostih toliko na boljšem, morala bode v kratkem podleči inozemskemu tekmovalju, ako se to vrsto obrti ne zaščiti s primerno colnino. Primerna zaščitna colnina za prstene barve, žgane, izmite ali zmlete, je torej silna potreba, ako naj obstoji ta obrt v Avstriji, in tembolj opravičena, ker se je v novjšem času tudi sosedna država, Nemčija, obkolila proti tuji uvožnji z zaščitnimi carinami.

Odsek nasvetuje tedaj za tarifno št. 103 d) carino najmanj 50 kr., ki naj bi se tudi v pogodbah ne zniževala.

3.) Za tarifno št. 109. „Barvilni les“; b) zdrobljen (t. j. rašpan, semlet, razrezan). Leta 1878 vrejena znižana uvoznina za „barvilni les zdrobljen“ (t. j. rašpan, semlet ali razrezan) z gld. 1,06 na 50 kr. metercent uplivala je na to obrt, česar se je bilo uže prej bati, zelo škodljivo. Bojazen se je minola leta, žal! še preveč potrdila, kajti vsled znižane carine pomnožila se je uvožnja od severa neizmerno, tako da preti uničiti to obrt popolno, ako se ne najde opomoči.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Gospodska zbornica imela je včeraj sejo, da reši nekatere v poslanski zbornici uže sprejete postavne načrte, kateri imajo stopiti v moč še pred novim letom. Vsi postavni načrti so se sprejeli. Koncem seje naznanil je ministerski predsednik grof Taaffe, da se v imenu Nj. veličanstva cesarja državni zbor preloži.

Omenili smo uže, da so nemški listi, osebito „Nordd. allg. Ztg.“, izrekli ostro obsodbo ob postopanju naših levičarjev v slednjih sejah državnega zbora. Jednako obsodbo čitamo tudi v italijanskih listih; milanska „Perseveranza“ ostro graja škandalozno postopanje opozicije ter jo svareč opominja, naj se vrne ob pravem času na pravo pot, inace izgubila bode po polnem simpatije svojih volilcev. „Metoda“, skončuje ta list, „po kateri je opozicija napadala ministerstvo Taaffejevo in njegovo politiko jednakopravnosti in pravičnosti proti vsem narodnostim, navdaja vsakega z nevoljo.“

Tuje dežele.

Iz Berolina se poroča, da se nemški državni zbor skliče najbrže dné 20. novembra, pruski deželni zbor pa mestu 15. januarja uže 11. decembra t. l.

Iz Rima se poroča, da papež odpošlje v kratkem posredovalni načrt o Karolinskem vprašanju v Berlin in v Madrid.

bi le zopet prišla do svojega otroka. Zatorej sem sklenil, da ne bom deloval direktno, in tudi tebe ne pustim tako delovati, nego tretji zaveznik izvrši mi stvar.“

„In kdo je tretji ta zaveznik?“

Grof stegne roko in pokaže osuplemu strežaju psa, ki je ležal na preprogi ter ja gledal z razumnimi svojimi očmi.

Zdaj se Germainu zdaní v glavi. Umel je, zakaj je grof psa naganjal k temu, da je vršil toliko manevrov z umetnim detetom v povojih. Umel je, zakaj je neka žena hodila vsak dan k grofu z malim otrokom v naročji.

„Ti umeš, ne-li?“ nadaljuje grof.

„Da, zdaj umem.“

„Vidiš ta-le pes bode drl v grad. Če bo mogel priti do otroka — za kar hočem poskrbeti — potem ga odnese gotovo. Celó iz rok materinih ga iztrga in mi ga potem prinese, če bi bil tudi miljo daleč!“

Germain ni vedel, kaj bi odgovoril na to; bil je ves iznenaden.

(Dalje prihodnjič.)

Francoska zbornica v novi sestavi imela bode obilo novih poslancev. Izimši 9 naselbinskih poslancev, kateri se imajo še izvoliti, sestavljena bode zbornica iz 295 dozdanih in 280 novih poslancev. Skoro polovica zborničnih članov ni bila zopet izvoljena. Izmed 295 prejšnjih poslancev je 223 republikancev, 72 antirepublikancev, in izmed teh 26 royalistov, 34 Bonapartistov in 12 konservativcev. Izmed novoizvoljenih je 143 republikancev, 50 royalistov, 35 Bonapartistov in 45 konservativcev brez posebne barve.

Francoski ministri zjedini so se po polnem o svojem postopanju ob otvorenji zbornice. Stopili bodo pred zbornico z izjavo, predložili program ter zahtevali zaupnico. Oportunisti so se odločili podati roko v spravo.

V Španiji se vedno bolj pogostoma pojavlja republikansko mišljenje, katero je razširjeno v obili meri v raznih slojevih. Minolo soboto raztrosilo se je po Madridu mnogo republikanskih oklicev. Varstvenim organom se je posrečilo, zalotiti dve osebi, kateri ste razširjali take oklice.

Glavne točke angleško-turške pogodbe, katera se je podpisala v soboto, so naslednje: 1.) Odpošlje se anglešk in turšk komisar v Egipt, da natanko preiskujeta njegov položaj. 2.) Prestroji se uprava, pravosodje in vojna. 3.) Sudan naj se pomiri. 4.) Angleži zapustijo deželo, ko pride notranja uprava zopet v navadni tir.

Razpor med Angleži in Birmanci je vedno hujši in skoro gotovo pride do vojske; če zmaga Angleži, anektirali bodo Birmo ali si jo na enak način osvojili. Angleži hoté na vsak način tam braniti svoje interese do skrajne meje.

Vest iz Sredca, katera se je v nedeljo razširila po vsej Evropi ter jo razburila, da so namreč Srbi uže prestopili meje ter da jim gredo nasproti Bolgari — bila je po polnem izmišljena. Srbija pač stoji oborožena na meji in pripravljena za vsak trenotek, a predno govori konferenca, sme se z gotovostjo pričakovati, da ne prestopi mej, ker bi jej to le moglo nakopati neizmerno škodo.

Iz Aten se poroča, da je Delyannis izrazil se pred zbornico, da se po vladnem programu dela na to, da se po rumelijski revoluciji oškodovane pravice helenizma branijo z vsemi sredstvi. Cela zbornica je odobravalta to izjavo; listi pa z zadovoljstvom poudarjajo, da ta izjava poudarja aktivno politiko.

Razne vesti.

— (Razkošje v 18. stoletji.) Dne 7. novembra 1748 dal je grof Brühl kraljici poljski na čast svečano pojedino, ki ga ni stala nič manj nego 14 000 tolarjev. Okrožniki, ki so bili pripravljeni za kralja in kraljico, bili so iz najbolj finega pobarvanega in pozlačenega porcelana. Vsaki okrožnik stal je pet cekinov. Kadar je prišla nova jed na mizo in je bilo treba okrožnike zamenjati, vrgli so uže rabljene skozi okno, da bi se nikdo ne mogel kedaj hvaliti, da je jedel s tistega okrožnika, kakor kralj ali kraljica. Cel večer pometalo se je 47 od kralja in kraljice rabljenih okrožnikov skozi okno, ali z drugimi besedami, vrglo se je 230 cekinov skozi okno na cesto. Ta velikanska pojedina knezu Sulkovskemu ni dala spati. Hotel je s svoje radodarnostjo grofa Brühla postaviti v senco. Za to napravil je v vročem poletju vožnjo s sanmi. A ker snega dobiti ni bilo, dal je celo milijo daleč dva čevlja na debelo zemljo potresti s sladkorjem tako, da je bilo videti, kakor bi bil res zapadel sneg.

— (Nesrečna ljubezen.) Ogerskemu časopisu „Egyetertes“ poroča se z dne 20. t. m. iz Szathmarja: Hči tukajšnjega bogatega judovskega trgovca praznovala je danes svojo poroko. Ko se mlada gospá zvečer s svojim možem domov podá, skoči blizu njene hiše hipoma mlad mož z imenom Adalbert Juračko pred njo in sproži revolver najprej proti nji, potem pa še v svoje prsi. Mlada žena ostala je nepoškodovana, ker je bil životek, ki ga je imela okolu prs, toliko močen, da je kroglo zadržal. Samega sebe pa je Juračko tako nevarno zadel, da ni nikakega upanja, da bi okrevl. Nesrečnež je siu zeló bogatega kristijanskega trgovca in je bil zaljubljen v lepo Judinjo, a vera bila je na

poti njegovi zvezi z njo, katera ga je tudi ljubila. Vsled tega polotil se ga je obup, v katerem je doprinesel to dejanje.

— (Odločen sodnik.) Pred nekim ameriškanskim sodiščem imel se je pred nedolгим zagovarjati znan razsajalec John Kennedy. Obravnava bila je uže pri kraji in sodnik mislil je ravnokar obsoditi hudodelca na dva meseca ječe, ko jame ta okrog sebe tolči in razbijati. Sodnijski sluge so si zastonj prizadevali, ukrotiti ga, premagal je vsacega in uže začelo je vse bežati proti vratom. Tu vstane sodnik s sodnega stola, si sleče suknjo, potem pa zgrabi razsajalca s toliko močjo, da je ta precej opešal, na kar ni bilo težko ukleniti ga. To izvršivši podá se sodnik zopet na svoje prejšnje mesto, se obleče ter stori sodbo. A namesto dveh mesecev, ki mu jih je mislil prej dati, dal mu je sedaj štiri mesece, kar se je še celó obsojenemu pravično zdelo; kajti ne besedice pritožbe ni bilo iz njegovih ust.

— (Visoka starost.) V Liebenau pri Gradci živi žena, katera je stara 101 leto.

Domače stvari.

— (Spremembe pri učiteljstvu na Kranjskem.) Gdč. Sofija Podkrajšek pride iz Trnovega v Št. Peter na Notranjskem, dalje gg. Andrej Lah iz Vipave v Dólenji Zemon, Fran Zaman od tu na Ubeljsko, Josip Kostanjevec z Ubeljskega v Trnovo. Izmed absolviranih učiteljev in učiteljic so nastavljeni: gg. Mihael Vrbič kot začasni učitelj v Cerkljah in K. Trost kot začasni četrti učitelj v Senožečah, dalje gdč. Izabela pl. Föderansberg kot začasna učiteljica v Vipavi, Pavlina Flesch kot začasna učiteljica na novoustanovljeni dvorazrednici v Slavini, M. Parma kot začasna učiteljica v Lokvi, Klementina Kos kot začasna učiteljica v Begunjah pri Cerknici in Terezija Kordoš kot začasna učiteljica v Doberni. Gdč. Ana Rizzoli je stalno nastavljena v Vremu. Gdč. učiteljica Wenedikter v Kočevji je izstopila.

— (Izpite za učiteljsko sposobnost) delalo je pred kratkim 7 učiteljev in 13 učiteljic za ljudske šole ter jeden učitelj za meščanske šole. Razen jednega učitelja in jedne učiteljice dostali so vsi izpit.

— (Pri četrtem porotnem zasedanji) v Ljubljani predsedoval bode deželne sodnije predsednik gosp. Fran Kočevkar, njegova namestnika pa bodeta gospoda deželne sodnije svetovalca Ljudovik Ravnihar in Julij Ledenig.

— (Lovski tatje.) Dne 25. t. m. zjutraj posrečilo se je žandarmeriji zalotiti lovske tate, ki so uže dalje časa v lovu občine Gorenja Šiška divjačino streljali in krali. Dva tička uže sedita na Žabjaku v preiskalnem zaporu, in najbrže da pride še kedo za njima.

— (Iz Bele Peči) na Gorenjskem se poroča, da se še vedno ni poravnala škoda, katero je napravila povodenj. Promet z vozovi je med Kranjsko in Koroško čez Beli Potok še danes nemožen, ker Korošči na svoji strani za promet še niso napravili niti mostu za silo.

— (Požarna kronika.) Iz ljubljanske okolice se nam poroča: Dne 18. t. m. ponoči nastal je v koči Simona Sattlerja v Škofelci ogenj, kateri je poslopje v kratkem uničil. Zgorel je tudi jeden prešič. Škoda ceni se na 200 gld. Kako je ogenj nastal, ni znano. — Iz črnomeljskega kraja se nam piše: Dne 24. t. m. okolo 11. ure dopoldne začelo je goreti v hlevu posestnika Jurija Gašpariča v Belčvrhu in je ogenj leseno, s slamo krito poslopje v kratkem času uničil. Škoda ceni se na 100 goldinarjev. Sumi se, da je zažgal 13letni dečko Peter Medaš iz Vinice, katerega je žandarmerija izročila sodnji.

— (Otroka ubilo.) Iz kočevskega okraja se nam piše: Dne 20. t. m. igral se je triletni sinek posestnika Ivana Kraulanda v Lienfeldu okolu apnene truge, ki je bila ob steni hiše naslonjena. Pri tem prevrne se truga in pade na otroka tako nesrečno, da je bil v trenotku mrtev.

„Matica Slovenska“.

Dne 24. t. m. je imel odbor „Matice Slovenske“ sejo, katere se je udeležilo 14 odbornikov: gg. Marn, dr. Jarec, dr. Lampe, Levec, Pleteršnik, Praprotnik, Robič, Šuman, Tomšič, Vavru, Vilhar, Wiesthaler, dr. Zupanc, V. Zupančič. — Predsednik prof. Marn pred-

laga, da se bivšemu ljubljanskemu odborniku in sedanjemu odborniku in sedanjemu direktorju novomeške gimnazije, g. Andreju Senekoviču, izreče pismena zahvala za njegovo uspešno delovanje v društvenem interesu, čemur pritrjuje odbor. — Namesto odbornika Senekoviča se g. L. Robič volil kot Matičin zastopnik v odbor „Narodnega Doma“.

Na dnevnem redu je razgovor o knjigah, katere misli Matica dati na svetlo l. 1886. Odbornik prof. Levec omenja, da Matica preveč zanemarljivo slovo. Večina matičnjakov bolj hrepeni po leposlovnih, nego po znanstvenih knjigah. Prav je, da se je letopis odločil samo znanstvenim in poučnim razpravam, a Matica bi morala poleg letopisa izdajati tudi „Zabavno knjižnico“, o kateri se je govorilo že pred dvema letoma. Odbornik nasvetuje, naj Matica kupi od g. prof. Stritarja lastništvo zbranih njegovih spisov, katerih izdavanje ravno zdaj pripravlja prof. Stritar. S tem bi izpolnil odbor tudi željo zadnjega občnega zbora, ki je naložil Matici, naj kupuje od dobrih pisateljev slovenskih lastništvo njihovih spisov.

Prof. Wiesthaler podpira ta predlog ter dostavlja, naj Matica začne izdajati zbrane spise najboljših pisateljev slovenskih. Zdaj so učitelji slovenščine in bibliotekarji po srednjih šolah v veliki zadregi; dijaki bi radi brali dovršene proizvode pesnikov in pisateljev naših, a ti so raztreseni po raznovrstnih in deloma jako redkih časopisih slovenskih. Tudi prof. V. Zupančič in učitelj Ivan Tomšič podpirata ta nasvet.

Predsednik prof. Marn je te misli, da se bode odslej Matica leže ozirala tudi na leposlovje, ker ima v ta namen ustanovo Tomšič-Jurčičovo. Kar se pa tiče nakupa Stritarjevih spisov, predlaga, naj se voli odsek, ki do dobra pretrse predlog prof. Leveca in prof. Wiesthalerja. V ta odsek se izvolijo odborniki Levec, Wiesthaler, Anton Zupančič in Vil. Zupančič.

Rokopis „Logike“ in „Dušeslovja“, katerega je Matici poslal g. prof. dr. Križan, izroči se prof. dr. Lampetu in prof. Pleteršniku v presojo; Križmanova italijanska slovnica pa prof. Borghiju.

Potem se sklene, naj se o knjigah za leto 1886. pogovori prej še književni odsek.

Odbornik Levec predlaga, naj se Kopitarjeva pisma, kolikor jih hrani Matica, pošljejo prof. Jagiču v Peterburg, ki je od ruske akademije dobil nalog izdati vso korespondenco Kopitarjevo.

Dalje predlaga isti odbornik, naj Matica poskrbi za to, da se umrjajoči ostanki Kopitarjevi, ki zdaj počivajo pri sv. Marksu na Dunaji, preneso v Ljubljano. Pokopališče sv. Marksa se v kratkem opusti, razdeli in zazida. Mrlič, onda pokopane, preneso in pokopljejo, kakor se čuje, uže spomladi na osrednjem pokopališču dunajskem. Slavne Slované, pokopane pri sv. Marksu zagradelji izkopavajo ter jih prenašajo v domovino. Hrvatje so tako umrjajoče ostanke velikega pesnika svojega, generala Preradovića, prenesli v Zagreb, Srbje pesnika Radičevića na Strazilovo, pisatelja Vuka Stefanovića Karadžića v Beligrad in Ljubišo celó v Budvo v južni Dalmaciji. Naj se tudi Slovenci spomnijo velikega Kopitarja svojega ter kosti njegove izroče zemlji domači. V ta namen naj Matica stopi v dogovor z mestno občino ljubljansko. Odbor odobri ta predlog ter sklene, obrniti se v tej stvari najprej na dunajskega poverjenika svojega gosp. Ivana Navratila. Tudi se izvoli odsek, ki naj se dogovori z občino ljubljansko. V tem odseku so gospodje odborniki: župan Grasselli, Levec, Praprotnik in notar dr. Zupanec.

Odbor sklene prodati Matičino hišo na Bregu po nasvetih gospodarskega odseka.

Gosp. tajnik poroča, da je doslej plačalo letnino 958 udov in od novega leta sem pristopilo k Matici 141 novih članov. Najmarljivejši so gg. poverjeniki v Makolah, Vipavi, Logatci, Sežani, Sevnici. — Sklene se tudi ustanovo Tomšičovo in Jurčičovo združiti v jedno ustanovo.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Inomost, 26. oktobra. Iz Trijenta se od včeraj zvečer poroča, da je vsled neprestanega dežja zopet nastopila nevarnost povodnji.

Odgovorni urednik J. Naglič.

Niš, 26. oktobra. Od merodajne strani se bolgarsko poročilo, da so srbske čete prestopile mejo, označuje kot popolnoma neresnično.

Sredec, 26. oktobra. „Agence Havas“ poroča: Srbi niso prodrli na bolgarsko ozemlje; srbske čete zasele so samo carinska mesta v okolici Trna.

London, 26. oktobra. Po uradnem naznanilu se parlament razpusti dné 18. novembra.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 27. oktobra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.45
„ „ „ srebren	82.70
Zlata renta	108.95
5% avstr. renta	99.55
Delnice narodne banke	865.—
Kreditne delnice	283.75
London 10 lir sterling	125.—
20 frankov	9.95
Cekini c. kr.	5.95
100 drž. mark	61.50

Uradni glasnik

z dné 27. oktobra.

Pod varstvom: C. kr. deželna sodnija v Ljubljani proglasa Fr. Podkrajška bebecem. Varuhom mu je postavljen gosp. Anton Egger, c. kr. umirovljeni blagajniški vodja v Ljubljani; dalje Henrik Medič, umirovljeni c. kr. ritmister v Ljubljani, za slabounnega; varuh njegov je poštni pri glednik gosp. Ant. Premk v Ljubljani.

Tujci.

Dné 25. oktobra.

Pri Maliči: Fruhmann Hugo, potov., iz Gradca. — Kohler, umirov. c. kr. uradnik, z Reke. — Ferjancič, župnik, iz Zavrata. — Baron Somaruga iz Gorice.
Pri Slonu: Rouge, trgovec, s soprogo, iz Degendorfa. — de Masse, Weltmann in Wild, potovalci, z Dunaja. — pl. Križmanič, graščak, iz Dokloh. — Repič, kurat, iz Rovt. — Maly, graščak, iz Mokronoga.
Pri Avstr. carji: Anžur, dež. uradnik, iz Gradca. — Tadjeršu, posestnik, iz Tržiča.

Umrli so:

Dné 23. oktobra. Josip Resnik, kaplan, 35 l., Florjanske ulice, vnetje opnice. — Mihael Verhovc, delavčev sin, 25 dnij, Opekarska cesta št. 20, razkrojba krvi.
Dné 24. oktobra. Ana Jaklič, gostinja, 78 l., Rožne ulice št. 33, možganski mrtvud.

Dné 25. oktobra. Karel Gorše, sin želez. stražarja, 3 l. 3 mes., Poljanska cesta št. 18, davica.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nobo	Mokrina v mm
26. oktobr.	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	726.50 727.20 728.44	10.8 15.2 7.4	szpd.sr. bzv.	megla sl.obl. jasno	0.00

Služba cestnega nadzornika

je razpisana v logaškem okraju z letno plačo 500 gld. Zahteva se zmožnost slovenskega jezika v govoru in v pisavi. Prošnje oddajo naj se do 5. novembra 1885 načelnistvu logaškega okrajnega cestnega odbora v Cerknici, kjer se izvedo tudi natančnejši pogoji.

Cerknica dné 20. oktobra 1885. (162) 3—3

Josip Milavec,

načelnik logaškega okr. cest. odbora.

V našem založnistvu se dobiva:

Odkritje Amerike.

Predelal H. Majar.

Trije deli — 436 strani, 8°. Vsi trije zvezki v platno skupje vezani l gld. 60 kr., po pošti 10 kr. več; posamični zvezki pa po 60 kr., oziroma po pošti 65 kr.

O tej knjigi piše prvi naš leposlovni list „Ljublj. Zvon“:

„Lep dar slovenski mladini. Vsak prijatelj naše mladine in književnosti naše bode zagradel hvaležen franciskanskemu patru Hrizogonu Majarju, da je lepo knjigo Campejevo priredil slovenski mladini. Prišla je na svetlo v Ljubljani pri Bambergu in ves naslov jej je: „Odkritje Amerike.“ Predelal H. Majar. Poučno zabavna knjiga v treh delih o I. Kolumbu, II. Kortesu, III. Pizaru. Papir je, kakor se taki knjigi spodobi, močan, tisk lep, pravilen in razločen, vsa vnanja oblika prijetna in prikupljiva in tudi cena blizu 30 tiskovnih pol obsežni, trdno v platno vezani knjigi ne previsoka. Ako se ozremo po naši književnosti, pritegniti moramo, da razun Ciglar-Tomšičeve „Sreče v nesreči“ ne poznamo knjige, ki bi tako prijala mladim slovenskim bralcem, kakor Majarjevo „Odkritje Amerike“. Preverjeni smo, da se ta lepa knjiga skoro udomači po slovenskih hišah in šolskih knjižnicah.“

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Odlikovan s tremi zlatimi in jedno svetlinjo za zasluge

Fran Jožefov grenki vrelec

od davna iskrušena, izborna grenka voda.
Zaloga povsodi. Vodstvo je v Budimpešti

Ravnokar išla je na svetlo v naši zalogi knjiga:

Prvo berilo in slovnica za slovenske ljudske šole

sèstavila Razinger in Žumer.

Cena vezani knjigi 24 kr., na vsakih 10 iztisov daje se jedna knjiga brezplačno.

Pripuščena je le-ta knjiga od vis. c. kr. naučnega ministerstva, da se uvede v učilnice, ter je toplo priporočamo slavnim šolskim oblastnikom in vsem slovenskim učiteljem. (160)

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Samo ta mesec še

Budimpeštanske
razstavine

srečke po 1 gld.

11 srečk 10 gld.

Glavni dobitok v gotovini

100.000 gld.

(159) 10

Dalje 20.000 gld.

10.000 gld.

5000 gld. a. v. itd.

4000 dobitkov

Upravništvo razstavine loterije v Budimpešti, Andrassyjeva ulica 43.

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani